

Historie en actualiteit laten versmelten

De nieuwe inrichting van het Stedelijke Museum Breda

door [Freek Claessens](#) en [Lieke Genten](#) | 29 dec 2017 | [Communicatie](#),
[Marketing](#), [Toerisme](#)

Realisatie van een nieuw museum in zes maanden: voor die opdracht stonden Claessens Erdmann en het Stedelijk Museum Breda. Het museum ontstond na een fusie van MOTI (Museum of the Image) en het Breda's Museum. Het Stedelijk

Museum Breda vond een thuis in het pand van MOTI, het historische oudemannenhuis De Beyerd en de daar achter gelegen nieuwbouwvleugel. Maar de fusie en nieuwe opzet vergden wel een volledig nieuwe aanpak van het interieur. Begin 2017 begonnen de eerste bouwwerkzaamheden, in juni heeft het Stedelijk Museum Breda haar deuren geopend. Een extreem kort tijdsbestek, dat van alle betrokkenen het uiterste vroeg in inzet en flexibiliteit.

De verbouwing was een mooie kans om niet alleen de tentoonstellingsruimtes maar ook het pand zelf onder handen te nemen. Van Heeswijk Architecten heeft in de eerst het pand verduurzaamd. Ook brachten ze akoestische voorzieningen aan in de entree en café. Parallel hieraan startte Claessens Erdmann samen met het Stedelijk Museum Breda met het uitdenken van een nieuw en uitnodigend stadsmuseum. Dat betekende dat de vaste en tijdelijke tentoonstellingen zijn samengesteld en ontworpen.

Stadsmuseum voor iedereen

De doelstelling was een toegankelijk museum waar entree en tentoonstellingen met elkaar verbonden zijn. De museumwinkel, die eerst op zichzelfstaand opereerde, is geïntegreerd in het museumcafé. Daarnaast is het café nu

daadwerkelijk een onderdeel van het museum, waar bezoekers naast Kees Maks' *De overgave van Breda* (een levensgrote kopie van Velázquez' beroemde schilderij) iets kunnen drinken. In de vrijgekomen winkelruimte van de voormalige museumwinkel is nu plaats voor vrij toegankelijke en snel wisselende exposities onder de naam ISM Breda.

Freek Claessens en Lieke Genten:

Door historische en actuele verhalen met elkaar te laten versmelten, zet het museum bezoekers aan om te ontmoeten en te ontdekken.

Vanuit het entreegebied komen bezoekers als eerste in de vaste tentoonstelling met topstukken uit de collectie die het verhaal vertellen van Breda, van de Middeleeuwen tot nu. Vervolgens komen bezoekers terecht in de tijdelijke tentoonstellingen. Door historische en actuele verhalen met elkaar te laten versmelten, zet het museum bezoekers aan om te ontmoeten en te ontdekken.

Gelaagd design

Voor de vaste tentoonstelling 'Van kasteel tot station' waren een aantal hoofdstukken uit de geschiedenis van Breda het startpunt. Deze hoofdstukken vormen de eilanden in de tentoonstelling die verbonden worden door twee wandpresentaties: een met de stadsgezichten van Breda van de Middeleeuwen tot nu en een met portretten van inwoners van Breda door de geschiedenis heen. Het korte tijdsbestek – slechts zes maanden voor concept, ontwerp en realisatie – betekende dat Claessens Erdmann samen met het museum werkte aan zowel de samenstelling van de tentoonstellingen als de uitwerking van het ontwerp.

Om deze gelijktijdigheid te kunnen faciliteren en om aan de verschillende eisen voor de unieke objecten te voldoen, is een toolbox van presentatiemiddelen ontwikkeld. De tentoonstellingseilanden zijn daarom opgebouwd uit onder meer wandelementen, vitrines, frames en vitrinetafels om objecten te accentueren en uit te lichten, en speciale lades voor objecten die slechts zeer beperkt verlicht mogen worden. Bovendien zijn er accenten voor de wandpresentaties, die de wanden verbinden met de tentoonstellingseilanden. Voor alle vormen van communicatie in de tentoonstelling zijn dezelfde principes van gelaagdheid aangebracht, van tentoonstellingsintroductie tot individuele objectteksten. Naast de presentatiemiddelen is de fysieke vorm van de tentoonstellingseilanden eveneens met de toolbox vormgegeven, afhankelijk van de aard van de objecten en de presentatie-randvoorwaarden. Bij al deze toolboxmiddelen is er terughoudend omgesprongen met design ten gunste van de kunstwerken en vormde een subtiele principe detaillering de basis. Voor de tijdelijke tentoonstelling zijn de basisprincipes uit deze toolbox gebruikt.

Vormtaal

Om het museum een duidelijke identiteit te geven is met respect voor de bestaande architectuur een nieuwe vormtaal ontwikkeld die overal is doorgevoerd. De twee originele balies in het entreegebied en het restaurant zijn voorzien van een houten frame. Dit frame is ook gebruikt om de museumshop een wandpresentatie te geven. Daarnaast zijn nieuwe losse presentatiemeubels voor de shop ontworpen en is in het café de vloer verhoogd voor meer uitzicht naar buiten. Deze vormtaal sluit aan bij de vormgeving van de tentoonstelling.

Het resultaat biedt aanknopingspunten voor nieuwe tentoonstellingen maar ook voor presentaties buiten het museum. Het Stedelijk Museum Breda wil immers de verhalen van de stad ook buiten de tentoonstellingsruimten zichtbaar maken, bijvoorbeeld in de Grote Kerk, het Begijnhof of het station. Met de ontwikkelde identiteit en toolbox van ruimtelijke en grafische middelen kan dat. Zoals Stedelijk Museum Breda het zelf heeft verwoord: “Het team van Claessens Erdmann heeft één verbindend ontwerp gemaakt voor entreegebied, café, winkel en twee tentoonstellingen. Een unieke benadering met een overtuigend resultaat”.

Biografie

Freek Claessens en Lieke Genten

Freek Claessens, architect en stichter van Claessens Erdmann; Lieke Genten is creative director van Claessens Erdmann; Claessens Erdmann is een strategische ruimtelijk ontwerp bureau. Het is een bureau dat gelooft in het belang van fysieke ruimte als ontmoetingsplek in de breedste zin van het woord. Met een eindeloze fascinatie voor hoe mensen hun leiden en de manier waarop dit zich manifesteert in de ruimte maakt het plekken die het leven van mensen verbeteren en die betekenisvol zijn.